

1718 230/13

DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA
DE

PRÆSCRIPTIONE
NONAGENA-
RIA,

QUAM
ADNUENTE DEO
IN ALMA FRIDERICIANA,
PERMISSU

AMPLISSIMI JURISCONSULTORUM ORDINIS,
PRAESIDE

DN. JAC. FRIDER. LUDOVICI, JCTO,
POTENTISSIMI BORUSSORUM REGIS CONSILIARIO
AULICO ET PROFESS. JURIS ORDIN.

PRO LICENTIA

SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES AC
PRIVILEGIA CAPESSENDI,

IN AUDITORIO MAJORE

horis locoque consuetis

DIE DECEMB. MDCC XVIII.
publico Eruditorum examini submittet

AUTOR

JOHANNES JACOBUS SEEFELD,

PYRIC. POMERAN.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
Typis CHRISTIANI HENCKELII, Acad. Typogr.

DISSERTATIO JURIDICA INAUGURALIS
DE
PRÆSCRIPTIONE
NONAGENARIA.

CONTENTA TOTIUS DISSERTATIONIS.

Præscriptio litibus finem imponit & hinc admodum utilis est, §. I. ea quidem jure Romano veteri incognita erat, postea tamen propter eandem utilitatem introducta, §. II. præscriptionis vocabulum in jure Romano capitur vel generaliter, vel specialiter. Exceptio specialis huc pertinet, §. III. Præscriptio, quæ intentionem actoris excludit, est vel juris naturalis, vel civilis. Fundamentum præscriptionis juris naturalis est tacita derelictio, §. IV. confutatur Vasquii adsertio, quod non detur præscriptio inter gentes Grotius sibi ipsi contrarius, §. V. Fundamentum præscriptionis juris civilis est pena negligentie. Homines negligentes in republica sunt excepti, §. VI. utrum is, cujus res præscripta est, contra præscriptionem restitutionem in integrum petere possit ex capite ignorantie? adfirmat quæstionem Zangerus, §. VII. in constitutionibus Saxonis electoralibus quæstio decisa est, ita, ut contra præscriptionem longissimi temporis non concedatur restitutio, §. VIII. extra Saxoniam restitutioni nunquam locus est, quod rationibus & autoritatibus DD. confirmatur, §. IX. præscri-

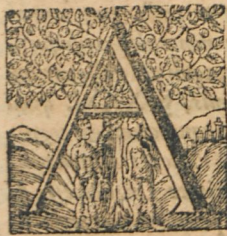
4 CONTENTA TOTIUS DISSERTATIONIS.

scriptio juris naturæ & civilis in aliquibus conveniunt, §. X. in aliis vero a se inuicem differunt, §. XI. respondetur Simoni, qui jure naturæ bonam fidem requiri existimat, §. XII. de requisitis præscriptionis juris civilis remissive, §. XIII. differentia inter usucapionem & præscriptionem secundum jur Romanum vetus, quæ quidem abrogata, aliqua tamen adhuc remansit, §. XIV. præscriptionum varia tempora, §. XV. questio principalis huc pertinens: an detur præscriptio nonagenaria? quam nonnulli eo casu statuunt, quando liberi hereditatem paternam petunt, imo alii eam plane ad centum & viginti annos extendunt, §. XVI. opinionem de præscriptione nonagenaria jam olim fuit Bartolus, §. XVII. Baldus, §. XVIII. de aliis veteribus DD. remissive. Ex recentioribus præscriptionem nonagenariam defendit Carpzovius, Philippi, aliique, §. XIX. ex mente horum DD. præscriptio illa est jus singulare & exorbitans unde præter liberos ad personas extraneas extendi non debet, §. XX. Dionysius Gothofredus opinionem Bartoli nude recenset, non vero addit, quid ipse sentiat, §. XXI. Brummemannus de triplicata præscriptione jam dubitare cepit, §. XXII. Strykius argumentum a successione prætoria ad civilem non admittit in puncto juris, §. XXIII. nostra opinio non dari præscriptionem nonagenariam. Methodus dicendorum, §. XXIV. regula generalis est, quod hereditatis petitioni spatium 30. annorum præscribatur. Exceptio, quod liberi intra 90. annos eam actionem instituere queant, in legibus nullibi reperitur, §. XXV. reipublicæ interest, ut expressa alia legis dispositione deficiente tempora præscriptionum potius cogitentur, quam nimium extendantur, §. XXVI. Carpzovius aliique mentem veterum & in specie Baldi probabiliter non solum adsecuti, §. XXVII. Baldus loquitur de hereditate factæ & de iure ipsam adeundi, §. XXVIII. quod ulterius

CONTENTA TOTIUS DISSERTATIONIS. §

ostenditur. Lepida Baldi philosophia, §. XXIX. a jure ad-
eundi vacuum hereditatem ad jus eam petendi, quæ jam ab
aliquo possessa est, intuitu præscriptionis non valet consequen-
tia, §. XXX. argumentum Baldi, Carpzovii & reliquorum,
intuitu præscriptionis hereditatis petitionis, §. XXXI. quod
refellitur, §. XXXII. confusa hodie sunt agnatorum & cognat-
orum nomina & jura, §. XXXIII. aliæ rationes contra præ-
scriptionem nonagenariam suffultæ autoritate Dn. Cocceji, §.
XXXIV. XXXV. ne quidem ex jure prætorio tres anni li-
beris concedebantur, sed ut agnati centum dies & ut cognati
idem spatium saltem habebant, §. XXXVI. successorium edi-
ctum non pertinet ad successionem testamentariam, §. XXXVII.
nostra opinio non est singularis, sed multorum ICiorum auto-
ritati superstructa, §. XXXVIII. an dissentientium opinio in
praxi recepta sit? Carpzovius hoc adserit, §. XXXIX. quod
forsan concedi potest de Saxonia electorali, quamdiu Carpzovii
autoritas ibi prævaluit, §. XL. sed ab illis temporibus ad ho-
dierna non valet consequentia. Testimonia DD. quod sen-
tentia a nobis defensa in curia Halberstadiensis & dicasterio
Hannoverano recepta sit, §. XLI. pro illa etiam respondit fa-
cultas juridica Hallensis, §. XLII. generaliter in aliis pro-
vinciis pro observantia juris communis præsumendum, §.
XLIII. hodie nec in Saxonia Carpzovii sententia amplius re-
cepta est, §. XLIV. testimonia celeberrimorum ICiorum Sa-
xoniorum. Bergeri, §. XLV. Wernberi, §. XLVI.
Lynckeri, §. XLVII. conclusio totius dissertationis, §.
XLIX.

§. I.

Dmodum utilem esse præscri-
 ptionem eamque valde necessari-
 am, ipsa ratio naturalis, publi-
 cam civilis societatis salutem respici-
 ens, dicitur. Namque distin-
 ctis inter gentes dominis rerum,
 necesse quoque fuit, ut inveni-
 retur modus, quo & ad euitandas confusions peni-
 tusque extirpandas lites certa essent dominia, quæ ta-
 men semper in incerto mansissent, si negligentia pri-
 orum dominorum in perpetuum indultum fuisset, sic
 enim, quia hi perpetuo rem vindicare potuissent, nemo
 facile rem aliquam sibi comparasset, metu deterritis,
 ne post longissimum quoque tempus rem iterum re-
 stituere teneatur. Ergo sine præscriptione firma non
 possunt esse humana commercia, graues enim & insua-
 ritæ exorirentur in republica turbæ, si tot essent rescin-
 dendi contractus, tot successiones exinaniendæ totque
 successores expellendi, quare suauissimus ille Romano-
 rum Orator, Tullium puto, finem sollicitudinis eam
 vocat & litium in *orat. pro Cœcilio*. Eleganter Pufen-
 dorff de *J. N. & G. l. 4. c. 12. §. 2. in fin.* de præscriptione
 longissimi temporis hæc quoque subjungit: quia intra
 30. annos genus humanum aliam sepe faciem induit, incon-
 ueniens visum, ob quaecumque factum, sequens seculum liti-
 bus posse inquietari, conf. Simon in *not. ad Grot. de J. B. &*
P. l. 2. c. 4. §. 1. verb. de usucapiendi jure. Huber ad *tit. J.*
de perpet. & temp. act. §. 2. qui tradit, quod Græci spatium

um triginta annorum *vevdu generationem*, vocent ejusque decursu actionum vitam circumscripserint.

§. II.

Quamvis vero hæc satis euidencia sint, nihilominus tamen præscriptio actionum jure civili veteri in nonnullis casibus incognita erat, quod ipse Imperator testatur in *pr. J. de perp. & temp. act. hoc loco*, inquit, *admonendi sumus, eas quidem actiones, quæ ex lege, senatusconsulto, siue ex sacris constitutionibus proficiscuntur, perpetuo solere antiquitus competere; donec sacræ constitutiones, tam in rem, quam in personam actionibus certos fines dederunt.* Ergo, postquam incommodum ex ejusmodi perpetuitate proveniens deprehendebatur, certus terminus cuilibet actioni per sacras constitutiones statuebatur, quo præcipue pertinet *l. 3. C. de præscrip. 30 & 40 annos.* ubi imperatores Honorius & Theodosius, postquam constituerant, eas actiones annis triginta continuis extinguere, quæ perpetuæ videbantur, non illas, quæ antiquis temporibus limitabantur, addunt, quod post eam temporis definitionem nulli movendi ulterius facultas competere debeat, etiamsi se legis ignorantia excusarentauerit. Ergo nunc præscriptio inter modos acquirendi juris civilis refertur, prout videre licet ex *§. ult. J. de usu & habitat. junct. princ. J. de usucap. & l. 3. ff. de usurpat. & usucap.* non quidem eo sensu, ac si nullo omnino juris naturæ gaudeat fundamento, aut apud nullos populos in usu fuerit; sed quia jus civile varia requisita intuitu præscriptionis constituit, quæ jure naturæ ita præcisè non determinantur.

§. III.

Præscriptio sumitur alias vel *generaliter in jure civili*

ciuili & idem est ac exceptio, quæ omnem rei defensionem indigitat, diciturque exclusio intentionis iustæ quidem in se, sed respectu rei iniustæ; conf. *pr. J. de except. vel specialiter*, & est exceptio, quæ intentionem petitoris propter lapsum temporis & ejus negligentiam excludit. Atque hæc acceptio specialis in præsentî ad nos spectat.

§. IV.

Præscriptio, quæ intentionem petitoris excludit, est vel *juris naturalis*, vel *ciuilis*. De utraque specie separatim agendum erit. Fundamentum præscriptionis *juris naturalis* est tacita derelictio antiqui possessoris, qui, ut verbis illustri Thomasi in *Jurisprud. diuin. l. 2. c. 10. §. 104 seqq.* utamur, ratiocinatione a communi hominum consuetudine petita, rem pro derelicta habere præsumitur, quam per longissimum temporis spatium neque vindicauit, neque ejus vindicandi desiderium publice declarauit, unde si quocunque modo quis intra id tempus possessori serio contradixerit, vel solum titulum usurpauerit, præscriptio intergentes non currit. Ad illustrationem eorum, quæ de præsumpta derelictione diximus, quodammodo pertinet *l. 28. ff. de V. S.* ubi Paulus: *alienationis verbum etiam usucapionem continet: vix est enim, ut non videatur alienare, qui patitur usucapi. Eum quoque alienare dicitur, qui non utendo amisit seruitutes.* Scilicet omnis alienatio a declaratione voluntatis alienantis dependet. Hæc declaratio vel expressa est, vel tacita, quando quis jus suum negligit, quo tamen uti illudque profsequi poterat, quod a circumstantiis facti dependet. Tacita interim derelictio eandem cum expressa vim atque

atque effectum habet, conf. quoque Pufendorff *de F. N. & F. l. 4. c. 12. §. 11.* qui quidem circa vocabulum *usucapionis* dubium aliquod mouet, non vero circa ipsam rem, quoniam ipse fatetur, quod in hoc causarum genere pro jure possessoris magnam adferat præsumtionem, quod nemini intra tantum temporis spatium in mentem venit, juris quid eam ad rem prætere.

§. V.

Equidem Ferdinandus Vasquius *illustr. controuers. l. 1. c. 51. §. 23.* & Hugo Grotius *de mar. lib. c. 7. ab init.* præscriptionem inter duos populos liberos, aut reges, populumue liberum & regem locum habere negat, eamque merum inuentum juris ciuilibus esse adferit; verum Vasquius non probat adfertum, unde quæ alias adducit, quod scilicet jus ciuile unius principis, aut populi, alterum principem, aut populum liberum non teneat, quod princeps alterius principis legibus sit solutus, &c. ad rem plane non pertinent. Grotius in tractatu *de mar. liber. studia partium sectatus est, in opere de F. B. & P. vero l. 2. c. 4. §. 1.* rectius iudicat, dicens, quod, si Vasquii sententiam admittere velimus, sequi videatur maximum incommodum, ut controuersix de regnis regnorumque finibus nullo unquam tempore extinguantur, quod non tantum ad perturbandos multorum animos & bella ferenda pertinet, sed & communi gentium sensui repugnat, v. Seldenus *de mari clauso l. 1. c. 76. p. m. 105.* Et sane inter gentes eo magis obtinere debet præscriptio, quo grauioribus motibus publicæ possessiones, quam priuatorum inquietantur, add. Pufendorff *de F. N. & G. l. 4. c. 12. §. 11.* Scriptori gallico, Petro Puteano, jam-

jamdum respondit Johannes Werlhofias, decus quondam academix Julix, in *dissert. de præscriptione inter gentes liberas*. Nostri instituti non est, ut huic quæstioni in præfenti diutius inhæreamus.

§. VI.

Progredimur itaque ad præscriptionem juris civilis. Hujus fundamentum est pœna negligentix pristinorum dominorum. Quemadmodum enim illi exosi sunt, qui res suas, quas actu possident, perdunt atque dissipant, quoniam reipublicæ expedit, ne sua re male quis utatur, §. 2. *J. de his, qui sui vel alien. jur.* ita ex eodem fundamento lex illos odio prosequitur, qui quidem possessionem rerum suarum amiserunt, ita tamen negligentes sunt, ut nulla cura earum rerum tangantur; quamvis adhibita debita diligentia in inquirendo & peruectigando amissam possessionem facili negotio recuperare potuissent. *Bono publico*, inquit Gajus in *l. 1. ff. de usurp. & usuc. usucapio introducta est, ne scilicet in arundam rerum usu & fere semper incerta dominia essent: cum sufficeret dominis ad inquirendas res suas statuti temporis spatium*. Eodem modo in pœnam negligentix amittantur omnia jura, quibus quis inter præfentes decem, inter absentes autem viginti annis usus non est, ubi tamen occasio utendi non deerat, *l. pen. C. de seruit.* Ergo ex diuerso, ubicunque nulla deprehenditur negligentia, ibi nulla quoque currit præscriptio, ut intuitu pupillorum, minorennium, v. l. 48. *pr. ff. de A. R. D. l. un. C. si aduers. usuc. sp. l. 5. C. in quib. caus. in int. rest.* intuitu filii familias, cujus bona aduentitia pater alienauit, quamdiu patria potestas durat, nec non uxoris durante matrimonio, si maritus fundum dotalem alienauit & generaliter: agere non valenti non cur-

currit præscriptio, l. 30. C. de jur. dot. nisi tricennale C. de bon. matern. l. 1. §. 2. in fin. C. de ann. except.

§. VII.

Ex adductis nunc facile etiam decidi potest quæstio: *utrum is, cujus res præscripta est, contra præscriptionem restitutionem in integrum petere possit, & quidem ex capite ignorantie?* adfirmat eam Zangerus de except. l. 3. c. 10. §. 226. seqq. & pro sua opinione tuenda ad communem opinionem, quæ eo teste in foro frequentatur, provocat, juxta quam opinionem non tantum longi, sed & longissimi temporis præscriptio rescinditur, modo ignorantia probabilis & justa sit, ac intra quatuor annos a primo scientiæ tempore computandos restitutio flagretur. Testes pro prætensa communi opinione Tiraquellum, Crauetam, Boerium & Gailium producit.

§. VIII.

Quod Saxoniam attinet, adducta quæstio decisa est in *const. elect. 9. part. 2.* hoc modo, ut contra præscriptionem 30. annorum, anni & diei nulla restitutio ex capite ignorantie concedi debeat, ex quo infert Carpzovius *d. const. def. 1.* quod eidem tamen contra præscriptionem annalem locus concedatur. In electoratu Saxonie itaque res dubio caret. Sed quid de aliis provinciis juxta genuina principia juris statuendum? Zangerus *loc. cit.* restitutionem ubique contra quamlibet præscriptionis speciem concedendam esse hoc modo probare nititur: si enim, inquit, non valenti agere, non currit præscriptio, l. 1. in f. C. de ann. præscript. decis. capell. Tholos. 67. Panormit. *conf. 5.* cur non ignoranti jus suum? & præterea, addit, non valenti agere saltem restitutione in

integrum succurrendum esse ex clausula generali, si alia
iusta causa mihi videbitur.

§. IX.

Sed, quod pace Zangeri dictum sit, ratio ab illo ad-
ducta parum in recessu habere videtur. Ab initio enim
ipsis nouis Justinianis notum est, quod ignorantia supi-
na semper noceat, *l. 6. ff. de jur. & fact. ignor.* quæ deper-
diti & nimium securi hominis est; *l. 3. §. 1. ff. eod.* & recte
Labeo definit, scientiam neque curiosissimi, neque ne-
gligentissimi hominis accipiendam, verum ejus, qui
eam rem diligenter inquirendo notum habere possit,
l. 9. §. 2. eod. unde scire & supine ignorare, paria sunt.
Gothofred. *ad l. 55. ff. de edilit. edict.* Hisce pramissis
quilibet animaduertit, argumentum Zangeri a diuersis
ad diuersa procedere. Regula enim, quod agere non
valenti non currat præscriptio, loquitur de eo casu,
quando *impedimentum juris* adest, prout supra §. VI. in fin.
de filiofamilias & uxore vidimus, add. Finkelth. *obs. 83.*
n. 14. Brunnem. repet. paratit. Wesenbec. iii. de usucap. qu. 36.
ignorantia autem, de qua nos in præsentî disputamus,
est *impedimentum facti* & quidem *culpabilis*, unde ab illo
ad hoc non valet consequentia. Deest quoque *iusta*
causa, propter quam prætor alias ex clausula generali re-
stitutionem in integrum concedit. Vigilantibus jura
scripta sunt, non vero supine ignorantibus & negligen-
tibus, unde nec agnoscimus adfertum nonnullorum
DD. qui statuunt, quamlibet ignorantiam excusare, si
quis de damno vitando certet, quod hic fieri putant, quo-
niam is, qui restitutionem contra præscriptionem petit,
damni reparationem intendit, quod ex amissione rei
sux sentit v. Struv. *S. I. C. exerc. 28. th. 60.* negamus enim,
quod

quod de vitando damno certet, quia damnum non est, quod quis sua culpa sentit, *l. 203. ff. de R. I. negligentia* autem est culpa, *l. 203. §. 2. l. 226. ff. de V. S.* Si auctoritates DD. veritati sententiæ a nobis defensæ pondus aliquod superaddunt: a nostris partibus stantes laudare possumus Brunnemannum ad *l. fin. C. de præscript. long. temp.* Hahn. ad *Wesembec. tit. de usurp. & usuc. n. 14. verb. tamen etiam*, qui ita iudicatum fuisse testatur, addens, quod admissa sententiâ adfirmatiua jus usucapionum plane euerteretur, & quod sola DD. auctoritas adtendenda non sit, sed an quid legibus decifum, aut iisdem conueniat, Stru. *S. I. C. exerc. s. th. 76.* qui inter alia ad *l. fin. in f. C. de præscript. long. temp.* prouocat, ubi imperator Justinianus dicit, quod in usucapione nulla scientia, vel ignorantia exspectanda, ne dubitationis inextricabilis oriatur occasio.

§. X.

Præscriptio juris naturæ & ciuiliſ juxta ea, quæ supra adduximus, in eo conuenit, quod utraque in odium negligentia introducta fuerit, jure naturali ita, ut ex negligentia tacita derelictio inferatur, jure ciuili autem per modum poenæ. Porro utroque jure præscriptio rerum hoc operatur, ut non solum tutus sit, qui præscripsit, quamdiu in rei hoc modo adquisitæ possessione constitutus est; sed ut quoque facultatem habeat, rem iterum recuperandi, in statu naturali per bellum, in ciuili per institutam actionem, si possessione forsan excidit. Hi enim ubique sunt effectus juris, quod quis semel rite & perfecte sibi quæsiuit.

§. XI.

Ex diuerso autem præscriptio juris naturalis ab ea, quæ juris ciuiliſ est, in hoc præcipue differt. Illa uni-

cum requisitum habet, scilicet possessionem quietam per longissimum tempus, id est, talem possessionem, quam pristinus dominus nunquam recuperare intendit, quamvis recuperandi occasionem habuerit, aut quando pristinus ille dominus tali occasione deficiente non fecit, quæ facere tamen potuit, & sic eo ipso non derelinquendi non declaravit, v. g. per usurpationem tituli, per invasionem bellicam, quamvis illa male cesserit, illustr. Thomastus in *jurisprud. diu. l. 2. c. 10. §. 195.* unde ex hoc capite Jacobus ille Anglus, quem vulgo *pretendentem* vocant, jus suum, si quod habuisset, nondum amisisset, qui infelici exitu omnia rem dereliquit, eo ipso possessor in bona fide est & titulum quoque habet, si quis hæc de jure naturæ requiri putaret. Nam & ipso jure civili in acquisitione servitutum exercitium unius & patientia alterius loco tituli est, ac præterea in occupatione bellica modus adquirendi cum titulo concurret.

§. XII.

Et ex hisce nunc facile etiam satisfieri potest dubio, quod de bona fide secundum jus naturæ movet Simon in *not. ad Groi. de F. B. & P. l. c. c. 4. §. 8. n. 1. verb. in perpetuo peccato versari.* *Discedimus hic,* inquit *ille, ab opinione Grotii cum Dm. Seld. no & Zieglero. Dominus siquidem tacens male fidei possessorem a peccato non liberat, licet tacite dereliquerit, quamdiu enim (possessor) in opinione est, rem possessum alterius esse, tamdiu in peccato versatur. Ad officium ergo domini pertinet, potius aperire illi, donare. Quin hoc modo sequeretur, omnes res*

furto ablatas pro derelicto habendas esse, ne fur diuinus maneat in peccato. Respondemus, cum, qui in bello occupat, nunquam fuisse in mala fide, quod enim in iudiciis est sententia fauorabilis, illud in bello victoria. Etposito, quod tamen difficulter poni potest, eum ab initio in mala fide fuisse, eo ipso tamen, dum alter de re recuperanda, vel iure conseruando nullo modo sollicitus est, in bona fide iam constituitur, & se rem voluntate prioris domini possidere iuste existimat atque neutiquam in opinione est, rem alterius adhuc esse, unde in peccato non versatur, nec opus est, ut pristinus dominus aperte illi donet. Si quis dicat, præsumtionem potius esse, quod quis sua seruare velit; respondetur, validiorem esse alteram præsumtionem, quia credibile non est, quemquam ejus, quod vult, longo tempore nullam plane edere significationem idoneam, Grot. de J. B. & P. l. c. c. 4. §. 8. n. 4. conferri etiam hic possunt duæ dissertationes illustr. Cocceji de jure victoriae diuerso a jure belli, item de jure præliorum exitu, & quæ de requisito bonæ fidei juxta jus canonicum etiam in præscriptione longissimi temporis necessario differit illustr. Thomasius in fundam. jur. nat. & gent. l. 2. c. 10. §. 14. seqq. Quæ denique Simon adfert de rebus furto ablatiis, ea huc plane non pertinent, cum a fure ad belligerantem non valeat consequentia.

§. XIII.

Jure ciuili ad solam possessionem & temporis lapsum in præscriptionibus rerum non respicitur, & quamuis eo jure in præscriptionibus actionum ille lapsus solus sufficiat, jus canonicum tamen & hic bonam

nam fidem necessariam esse constituit, de quo pluribus illustr. Coccej. in duob. disp. de finibus bonae fidei in praescriptionibus de jure canonico, & illustr. Thomaeus in disp. de perpetuitate debitorum pecuniariorum. Primum igitur requisitum juris civilis & canonici est haec bona fides, deinde adesse etiam debet justus titulus, res non vitiosa, tempus legitimum & denique continua possessio. Cum vero haec vulgo nota sint, circa ea fufius explicanda in praesenti nos non detinebimus.

§. XIV.

Usucapio & praescriptio jure veteri Romano prorsus differabant. Usucapio in rebus in Italia sitis solum obtinebat: praescriptio autem intuitu rerum in provinciis sitarum. Res Italicae mobiles anno, immobiles biennio usucapiebantur: in provinciis sitae praescribebantur, pr. f. de usucap. l. un. C. de usucap. transform. Usucapio rerum Italicarum & actionem & actionem: praescriptio rerum in provinciis sitarum solam exceptionem praescribenti tribuebat, d. l. un. l. un. C. de nud. jur. quir. toll. unde Stru. S. I. C. exerc. 43. th. 5. praescriptionem & usucapionem jure antiquo ratione objecti, temporis & effectus differre dicit, add. Stru. ad tit. C. de ann. except. toll. & ad tit. C. de usucap. transform. Meier. in colleg. argenter. tit. de usurp. & usuc. th. 1. Justinianus vero usucapionem & praescriptionem illam pristinam confudit, ac inter se miscuit, ut nunc utriusque unus idemque sit effectus, nec amplius ad locum ubi res sita sit, respiciatur, ad. LL. unde cessat etiam differentia inter dominium *quiritarium*, quod olim in Italiciis, & *bonisarium*, quod in praediis provincialibus quon-

quondam obtinebat, conf. Huber *in prælect. ad tit. 3. de usucap. §. 3. & 4.* Hodie itaque vocatur alium usucapionis & præscriptionis intuitu acquisitionis rerum corporalium promiscue usurpatur & hinc nemo peccat, siue dicat, se v. g. equum, vel ædes usucepisse, vel præscripsisse. De rebus incorporalibus, v. g. seruitutibus, usucapio quidem non prædicatur, sed præscriptio solum; interim tamen & hæc præscriptio non solum exceptionem, sed & actionem producit. Aliud in præscriptione actionum, ubi usucapionis vocabulum adplicari nequit, quoniam usucapio possessionem supponit, & ubi præscriptio ex rei natura non nisi exceptionem producere potest, conf. Hopp. *in comment. ad rubr. Inst. de usucap.*

§. XV.

Ultimus hic significatus ad nos in præsentem pertinet, quoniam de præscriptione actionis alicujus, scilicet hereditatis petitionis agimus. Varia autem sunt tempora præscriptionis actionum. Aliæ actiones triennio, v. g. vindicatio rerum mobilium, aliæ decennio, vel vicennio, ut vindicatio immobilium, aliæ longissimo tempore, id est, triginta annorum, ut actiones contractibus & delictis rei persecutoriæ, expirant. Aliis quadraginta demum annis, ut actioni hypothecariæ, actionibus ecclesiæ, civitatis, competentibus præscribitur, aliquando tempus immemorabile plane requiritur. Multa de hæc materia diversi autores congerunt, Quintil. Mandosius *de casibus annalibus*, Cynus Muxellanus *de præscriptionibus*, Antonellus *de tempore legali*, Albericus Gentilis *de diversis temporum appellatiombus*, Cujacius *de diversis temporum præscripti-*
omibus

onibus & terminis, Oldendorpius, ceteri, quorum tradita per indice exhibentur in B. Strykii *tractatu de uestig. action. sect. 4.* quamuis diffiteri non possimus, quod illi DD. fatalia & alia non confundenda cum prescriptionibus sapius confundant & plane aliena admisceant. Quis enim, ut unicum hoc adferamus, ad materiam de temporibus prescriptionum referret, quod sacra scriptura *Esa. 65. v. 20.* puerorum centum annorum meminere, hocque in iure canonico *c. 28. caus. 2. qu. 2.* repetitum fuerit?

§. XVI.

Sed missis adlatis ut & aliis prescriptionum proprie sic dictarum speciebus, in presenti nobis excutienda erit quaestio: *urum detur prescriptio nonagenaria?* adfirmatiuam nonnulli defendunt, eo scilicet casu, quando *liberi hereditatem paternam petunt*, ubi triginta annos ipsis concedunt *tamquam liberis*, alios triginta *tamquam agnatis*, & alios adhuc triginta, si priores sexaginta elapsi, *tamquam cognatis*, atque hoc procedere addunt, siue de paterna, siue materna, siue etiam de auita hereditate quaestio sit. Imo nonnulli ultra triplicatum illud tempus adhuc triginta annos concedunt, ut scilicet suus heres, *qui in patris testamento institutus fuit*, si 30. annorum spatium exclusus ab agnoscenda patris hereditate, possit nihilominus *ab intestato* succedere tamquam suus heres intra alios 30. annos, tunc post eos 30. annos intra aliud tricennium tamquam agnatus proximus, & ut denique nonaginta illis annis lapsis habeat adhuc alios 30. annos, intra quos eam hereditatem adire possit tamquam cognatus, atque hoc modo spatium centum & viginti annorum constituitur, prout refert Anton Faber *de error. pragmat. part. 1. decad.*

decad. 3. error. 8. & post eum Philippi in usu pract. Inst. l. 3. r. 10. §. 2 & 4. eclog. 34. n. 7.

§. XVII.

Non est noua illa de nonaginta annis opinio, aut nudius tertius demum nata, sed ex veteribus iam nonnulli eandem fouerunt. In corpore juris glossato quidem nos nihil inuenire potuimus; interim tamen nonagenarie præscriptionis mentionem inicit Bartolus *comm. ad l. 1. ff. de successor. edict. ad verbi qui semel in aditu. ubi habetur, consuluisse illum, quod filia exclusa a successione matris ex testamento per lapsum 30. annorum, possit venire ab intestato intra alios 30. annos, & adhuc elapsis his 30. annis & sic 60. quamuis sit exclusa a primo capite unde liberi, quod tamen adhuc intra alios 30. annos possit venire ex sequenti capite.* Prouocat quoque ad hunc Bartolum Gothofredus *in not. ad d. l. 1. ff. de successor. edict.* notandum interim, quod, quia Bartolus de hereditate testamentaria loquitur, ille recedat ab istis, quorum mentionem in §. præced. fecimus, quippe qui in eiusmodi casu tempus 30. annorum quadruplicabant, Bartolus autem triplicatum saltem statuit.

§. XVIII.

Baldus *in comm. ad l. licet. s. C. de iure deliber.* hæc de re ita differit: quarto quaritur, delata erat hereditas matris filia ex testamento, modo filia non adiuuit intra 30. annos ex testamento, vult adire in alios 30. ab intestato, quaritur, numquid possit? & videtur quod sic, quia causa testamenti deficiente de nouo incipit nasci causa intestati, ergo non est ei præscriptum, & hoc videtur verum & consultum fuit per Bartolum in simili quaestione. Dicit ipse, quod filia possit adire hereditatem

matris ex capite liberorum, exclusis transuersalibus. Modo pone, quod per 30. annos non adiuuit ex capite liberorum, numquid habet alios 30. annos ad adeundum ex generali capite legitimorum? dicit Bartolus, quod sic, & sic dotem matris consequi poterit & petere usque ad 60. annos, nam ex quo potest adire, poterit agere ut heres, donec enim hereditas jacuit, non incipit contra eam præscriptio cursum suum, & ideo contra actionem de dote, quæ est hereditaria hereditatis maternæ, interim, dum matris hereditas jacuit, præscriptio non currit, nec contra hereditatem, quia jacuit: nec contra filiam, quia nondum heres erat. Probat, pergit, Bartolus primum dictum, quia sicut se habet annus de iure prætorio, sic se habent 30. anni de iure civili; ergo &c. *ut ff. de success. edict. l. 1. §. sed videndum.* Quod vero interim jacente hereditate præscriptio non incipit cursum suum, notatur *de temp. in int. res. l. ea que in f.* Tene ergo, concludit Baldus, menti ista dicta, quæ sunt multum memorizæ commendanda & maxime in filiis utilia in successione parentum. Effatum Baldo dignum!

§. XIX.

Adlegantur adhuc alii ex veteribus, v.g. Jason *ad l. 3. n. 7. seqq. ff. de adquir. hered. a Carpzouio* aliisque, sed necessarium non putauimus, ut omnes & singulos exserperemus. Unum si noueris, omnes cognoueris. Ex recentioribus hanc sententiam præ aliis fouet modo nominatus Carpzouius *p. 3. c. 14. def. 30.* ex qua in præsentia ea, quæ *a n. 1. ad 4.* habentur, adducere utile erit. Quod successorio, inquit, prætoris edicto constitutum reperitur, ut filius, qui a petenda intestati patris bonorum posses-

fessione ex capite unde liberi tempore exclusus est, sibi
 ipsi succedat, possitque petere ex capite unde agnati, vel
 unde legitimi, postremo ex capite quoque unde cognati,
 l. 1. §. sed videndum & tot. tit. de success. edict. §. placebat.
 7. Inst. de legit. agnat. success. illud ab interpretibus ad ci-
 vilis quoque successionis jura protractum est, ut filius,
 qui intra primos triginta annos hereditatem parentis a-
 gnoscere noluit tamquam filius, possit intra sequentes
 alios triginta annos adire ut agnatus, tum iis quoque e-
 lapsis, intra totidem alios tamquam cognatus, siue de
 paterna, siue materna, siue etiam de auita hereditate a-
 gatur, Bald. & DD. in l. licet 8. C. de jur. delib. Consentien-
 tem habet Johann. Philippi jam supra §. XVI. a nobis
 citatum, & quem ipse adlegat, Matth. Wesenbec. vol. 1.
 conf. n. n. 44. B. Strykius de success. ab intest. diff. 9. c. 2. §. 39.
 adhuc in horum classem refert Barry de success. l. 11. tit. 2.
 n. 4. Ant. Gabriel. de præscript. concl. 9. n. 3.

§. XX.

Fatentur tamen illi DD. ipsi, doctrinam de præscri-
 ptione 90. annorum esse jus singulare & exorbitans, at-
 que adeo illud ad extraneos præter liberos extendi non
 debere, Philippi usu pract. Inst. l. 3. tit. 10. §. 2 & 4. eclog.
 34. n. 8. qui Scabinos Lipsienses hunc in modum pro-
 nunciassse refert: ob wolt sonst nach gemeinem Schluß der
 Rechts-Gesetzten Kinder ex triplici capite, unde liberi, un-
 de legitimi, unde cognati zu ihrer Eltern Erbschafft, auch
 binnen 90. Jahren kommen können; dieweil aber solches den-
 noch als ein speciale jus alleine den Kindern zustehet, und auff
 andere extraneos, dergleichen ihr und eure Cognatrix nicht zu
 extendiren; So möget ihr euch auch solches Kinder-Rechts
 nicht gebrauchen, sondern ihr seyd, dem gegebenen Abschied ge-
 maß

maß, daß ihr erwehnte Forderung binnen 30. Jahren, Jahr und Tag gebührend gesucht, zu beweisen verbunden.

§. XXI.

Dionysius Gothofredus *ad l. 1. §. 6. ff. de success. edict.* Bartoli sententiam nude refert, non vero subjicit, quid ipse sentiat. Pone, inquit, filiam tricennio exclusam esse matris hereditate testamentaria: Bartolus putat, eandem inter alios 30 annos admitti ex edicto unde liberi. Pone rursus, intra id spatium unde liberi non petiisse; idem putat, eandem admitti intra alios 30 annos ad petendam bonorum possessionem unde cognati.

§. XXII.

Brunnemannus *in comm. ad l. 8. C. de jure delib. jam dubitare cepit, utrum triplicata illa (nedum quadruplicata v. supra §. XVI.) DD. præscriptio genuino fundamento nitatur, unde sub certa conditione de illa loquitur intra 30 annos, inquit, adiri potest hereditas, imo addit, nec longissimi temporis præscriptione nisi triplicata excludetur filius, si vera est sententia DD. quod filius intra primos 30 annos ut filius, deinde aliis 30 annis ut agnatus, & aliis ut cognatus succedat, ubi ad huc pro illa opinione citat Balbum de præscript. part. 4. part. 4. principal. qu. 19. n. 6.*

§. XXIII.

B. Strykius *in tract. de succ. ad intest. diff. 9. c. 2. §. 39.* practicos quidem communiter beneficium prætorium heredibus suis concessum, ut liceat iis ab uno capite exclusis ad aliud aspirare, ad successionem civilem liberorum extendisse dicit; verum illud, tamquam singularare quid in puncto juris ad hereditates & successiones

nes illas civiles nullo modo extendi posse constanter adferit, add. idem *in us. mod. ff. de acquir. vel omittend. hered. §. 3.*

§. XXIV.

Nos quoque existimamus, opinionem illam non omnium, sed quorundam saltem DD. nullo plane fundamento juris niti. Quod, ut eo clarius pateat, hac methodo utemur, ut primo thesin nostram, nempe omni hereditatis petitioni triginta annis præscribi, ex jure probemus: hoc facto argumenta dissentientium intuitu hereditatis petitionis liberis competentis examinabimus & denique etiam de praxi nonnulla subiciemus.

§. XXV.

Thesis, hereditatis petitionem lapsu 30 annorum excludi, facile probatur *ex l. 7. C. de pet. hered. ubi Imperatores Dioclet. & Maxim. Hereditatis petitionem, quæ adversus pro herede vel pro possessore possidentes exerceri potest, præscriptioni longi temporis non submoueri, nemini incognitum est cum mixtæ personalis actionis ratio hoc respondere compellat.* Ratio itaque hic adfertur, quia hereditatis petitio est mixta & hinc personalis quodammodo; at vero actionibus personalibus 30 annis præscribitur. *l. 3. C. de præscript. 30. vel. 40. annor.* quæ communis sententia est. Quicumque ergo terminus præscriptionis in hereditatis petitione in genere obtinet: ille quoque in hereditatis petitione liberis competente obtinere debet, quoniam in nulla lege alius terminus intuitu liberorum determinatur & de tempore 90 annorum ne minimum quidem vestigium in corpore juris romani deprehenditur. Ubi ergo nulla exceptio, ibi inhæremus regulæ.

§. XXVI.

§. XXVI.

Accedit, quod supra §. 1. diximus, præscriptionem ex communi DD. consensu in eum finem introductam esse, ut pristinorum dominorum negligentia puniatur, præsentium possessorum dominia certa fiant & sic lites tandem aliquando finiantur. Ex quo consequitur, Reipublicæ interesse, ut deficiente alia expressa legis dispositione tempora præscriptionum potius coarctentur, quam nimium extendantur. Indulgetur illi, qui jus hereditarium præten dit, spatium 30 annorum ad hoc jus persequendum hereditatemque vindicandam. Hoc spatium satis amplum est, & qui intra illud de jure suo non est sollicitus, illius negligentia merito punitur. Nulla ergo ratio adest, quæ suadeat, loco 30 annorum 90 substitui debere. Si dicis: præscriptionem 90 annorum illi, qui hereditatis petitionem instituit, favorabilem esse, & hinc eam extendi debere; respondeo, possessori hereditatis illam præscriptionem anomalam admodum odiosam & hinc istam restringendam esse.

§. XXVII.

Hicce breuiter præmissis, ad ea deveniendum est, quæ a dissentientibus contra nostram sententiam in medium proferuntur. Antequam vero ea recensemus & simul refellamus, monendum esse duximus, quod nostro judicio Carpozovius, Philippi, ceteri, mentem veterum, præcipue Baldi, non sint adsecuti, & hinc Baldi adserta ad hereditatis petitionem ejusque præscriptionem male applicaverint.

§. XXVIII

Scilicet illa, quæ supra §. XII. ex Baldo excerptimus, liquido ostendunt, Baldum de hereditate jacente & de

de iure ipsam adeundi locutum esse. Ita dicit ille: donec enim hereditas jacuit, non incipit contra eam præscriptio cursum suum, & paulo post: dum matris hereditas jacuit, & denique: quod vero interim jacente hereditate præscriptio non incipit cursum suum, notatur &c. Atqui jacens hereditas dicitur, quando nemo dominium rerum hereditariarum sibi adscribit. Audiamus Ulpianum in l. 13. §. 5. ff. quod vi aut clam. quæsitum est, inquit, si cum prædium interim nullius esset, aliquid vi aut clam factum sit: an postea dominio ad aliquem devoluto, interdicto locus sit: ut puta hereditas jacebat, postea adit hereditatem filius. Eadem est mens ejusdem Ulpiniani in l. 1. pr. ff. de success. edict. successorium edictum idcirco propositum est, ne bona hereditaria vacua sine domino diutius jacerent, & creditoribus longior mora fieret.

§. XXIX.

Hucetiam pertinent, quæ Baldus Bartolum secutus porro adserit, (v. supra d. §. XIX.) scilicet, quod præscriptio non incipiat cursum suum contra eam (hereditatem,) quamdiu hereditas jacuit. Si Baldus de hereditatis petitione locutus esset, non debuisset quærere: an contra hereditatem, sed an contra heredem præscriptio currere incipiat? Fatemur interim, singulare plane philosophiæ genus esse, si quis statum controversiæ de præscriptione contra hereditatem eamque adhuc jacentem cum Baldo formare velit. In quæstionibus enim de præscriptione alias semper duæ personæ supponuntur, una petens, altera possidens & petentem repellere volens. Verum in præscriptione, quam Baldus in medium profert, nemo possidet, nemo a possidente petit. Lepida illa Baldi Philosophia adhuc ulterius

D

dedu-

deducitur in additam, ad comm. ad l. 8. C. de jure delib. verba hæc sunt: *quero, an juri adeundi præscribitur spatio 30. annorum, Sal. hic post Richar. de Sal. tenet, quod nec lex ista nec gloss. hoc dicunt, nam ista lex (l. 8. C. de jur. delib.) loquitur de hereditate vindicanda, & non adeunda & gloss. loquitur de actione, quæ relata ad text. intelligitur de portione hereditatis, & dicit post Richard. quod motus nostri sunt impuniti, quia non sunt in potestate nostra, ut l. cogitationis ff. de penis, ergo nec voluntas adeundi, quia est motus animi, ut supra c. l. si auia, ergo non debet panam negligentie pati. Item, nemo potest facere amplius, quam velit, & nemo potest sibi imperare, ut l. si in fin. ergo non possidens non præscribit, sed nullus alterius animum possidet, ergo &c. Item, possidendi non currit præscriptio, ergo cum iste possideat animum suum & sic jus adeundi, non præscribit. Summa dictorum itaque hæc est: Nemo adest, qui hereditatem, de qua quæritur, possideat: ille autem, cui hereditas ita delata, animum adeundi nondum deposuit, sed eum stilo adnotatoris adhuc possidet, ergo juri adeundi hereditatem non præscribitur.*

§. XXX.

Evidens ergo putamus esse, quod DD. citati veteres de jure adeundi vacuum, id est, a nemine possessam hereditatem locuti sunt, (an bene, an male, alia quæstio est,) at vero hæc ad præscriptionem hereditatis petitionis nullo modo applicari possunt. In hereditatis petitione enim non supponitur hereditas vacua, sed talis, quæ jam ab alio possidetur, & ubi possessor negat petitori ullum jus insitum illius hereditatis competere. Regulariter, inquit Ulpianus, in l. 9. ff. de hered. petit. dicitur

finiendum est, eum demum teneri petitione hereditatis, qui vel jus pro herede, vel pro possessore possidet, vel rem hereditariam. Quis autem pro herede, vel pro possessore possideat, de eo v. l. u. 12. 13. pr. ff. de hered. petit. Ita quoque, si hereditatis petitio contra fictum possessorem instituitur, scilicet contra eum, qui dolo possidere desiit, aut qui liti se obtulit, v. l. 13. §. 13. & 14. ff. d. tit. hereditas non est jacens, aut vacua, quamvis enim ipse fictus possessor non possideat, alius quispian tamen possessionem nactus est.

§. XXXI.

Sed ponamus etiam, Baldum aliosque non solum de jure adeundi hereditatem jacentem, sed quoque de hereditatis petitione aduersus possessorem instituenda locutos esse; ipsorum tamen opinio omni fundamento destitueretur. Agedum videamus. Baldus supra §. XIX. hoc unico utebatur medio termino: quia sicut se habet annus de jure prætorio, sic se habent 30. anni de jure civili. Eadem chorda oberrat Carpzouius p. 3. c. 14. def. 14. & reliqui supra §. XIX. citati. Dicebat enim Carpzouius: quod successorio edicto prætoris constitutum reperitur -- illud ab interpretibus ad civilis quoque successionis jura protractum est.

§. XXXII.

Nos ab uno anno prætorio ad 30. annos juris civilis consequentiam procedere simpliciter negamus. Est illud argumentum a baculo ad angulum, a diuersissimis ad diuersissima. Edicti successorii æquitas ex eo potissimum proficiscitur, quod admittendæ bonorum possessionis tempora sint breuissima, ne bona hereditaria vacua sine domino diutius jacerent, & creditoribus longior

gior mora fieret, *l. 1. pr. ff. de success. edict.* tempus autem petendæ hereditatis est longissimum & ergo a brevissimo ad longissimum DD. argumentantur. Nihil sane bono prætoris proposito tam contrarium excogitari potest, quam si exinde inferatur, quod hereditas per nonaginta, vel per centum & viginti annos jaceat, quod prorsus alienum a mente prætoris fuit, v. Anton. Faber in *C. l. 6. tit. in. def. 3.* qui autor in tractatu de error. pragmat. part. 1. decad. 3. error. 8. ex eodem fundamento dicit, quod neque ratione additionis hereditatis jacentis, de qua supra §. XXIX & XXIX ab uno anno prætoris ad 30. annos juris civilis consequentia procedat.

§. XXXIII.

Jam ante nos Vir illustris Dn. Henricus de Cocceji in disp. de eo, quod justum est in dubio sect. 6. §. 9. & post eum filius itidem illustris Dn. Samuel de Cocceji in jure controverso civili ad tit. ff. de hered. petit. qu. 22. optime monuit, confusa hodie esse agnatorum & cognatorum nomina ac jura, & pariter eos succedere, nec esse amplius diversos ordines unde agnati, deinde cognati succedunt. Audiamus ipsum Justinianum in nou. us. c. 4. nullam vere, inquit, volumus esse differentiam in quacunque successione, aut hereditate, inter eos, qui ad hereditatem vocantur, mascululos ac feminas, quos ad hereditatem communitè definitimus vocari, siue per masculos, siue per feminas personam defuncti iungebantur: sed in omnibus successionebus agnatorum cognatorumque differentiam vacare precipimus, siue per feminam personam, siue per emancipationem, siue per alium quemlibet modum prioribus legibus tractatum, & omnes sine quolibet huiusmodi differentia, secundum proprium cognationis gradum

ad cognatorum successione[m] ab intestato venire præcipimus. Nullum igitur fundamentum adest, quod diuersa adhuc sit successio ex capite agnationis & cognationis & quod ex diuersis illis capitibus duplicata adhuc detur hereditatis petitio.

§. XXXIV.

Contradictionum quoque plenam esse adsertionem de triplicata hereditatis petitione idem Vir illustris ostendit. Succedendi ordines hodie non distinguuntur liberorum qualitibus, sed descendantium, adscendentium & collateralium ordinibus. Nec potest ideo, qui est filius patris sui, ejusdem etiam adscendens & collateralis esse, eidemque ut ejusdem & filius & adscendens & collateralis succedere, sui que patris pater, frater vel patruus videri. Nec jam per naturam fieri potest, ut filius, qui exclusus est ab ordine liberorum, deinde (existentibus defuncti adscendentibus) ut agnatus, vel cognatus succedere possit, quoniam adscendentes eos præcedunt, nec jam liberos sequitur ordo cognatorum, sed parentum, *nov. 118. c. 3. 4.* si parentes non extant, prior responsio recurrit, quod filius sui ipse frater esse nequeat.

§. XXXV.

Nec hoc prætermittendum erit ex mente ejusdem viri illustris *d. sect. 6. §. 9.* scilicet si successorium editum ad successionem civilem & in specie hodiernam recte applicari potest: sequitur exinde sine dubio, ut quoque non soli liberi, sed & omnes agnati duplici jure veniant, agnatorum scilicet & cognatorum, & illi lapsu LX. anno-

rum demum excludantur, in successione civili enim inter successionem liberorum & agnatorum nulla est differentia, nisi ratione ordinis. At vero ex communi adlectione eorum, qui nonagenariam prescriptionem crepant, falsum est posterius, ergo & prius falsum sit, necesse est.

VIXXX.

§. XXXVI. Et quomodo quæso, DD. loco trium annorum nonaginta substituere potuerunt, cum nec in iure prætorio ipsis liberis quoad successorium edictum tres anni indulgeantur. Primo enim bonorum possessionem agnoscebant ex capite unde liberi, & hic annus ipsis præfinitus, deinde vero unde agnati, & hic centum, ultimo ex capite unde cognati & hic iterum centum dierum spatium statutum erat. Audiamus ipsum imperatorem in §. 4. Inst. de bonor. possess. cum igitur, inquit, plures species successione prætor introduxisset easque per ordinem disposuisset, & in unaquaque specie successione sepe plures extensæ dispari gradu persone; ne actiones creditorum differrentur, sed haberent, quos convenirent, ideo petende bonorum possessioni certum tempus definiuit. Liberis itaque & parentibus, tam naturalibus, quam adoptivis, in petenda bonorum possessione anni spatium, ceteris autem agnatis, vel cognatis centum dierum dedit. Omnia hæc tempora utilia sunt ratione initii, l. 2. pr. ff. quis ordo in possess. serv. Cum itaque nulla plane proportio inter annum & centum dies deprehendatur, qua ratione nihilominus pro centum diebus æque ac pro anno semper triginta anni substitui potuerunt? nulla certe ratio adest. Equidem Michael Grassius recepit. sent. l. 1. §. bonorum possessio, qu. 7. n. 2, existimat, filio annum concedi

cedi, ex quocunque capite veniat; & glossam tamquam testem adducit; verum glossæ autoritas nihil valet, ubi dispositio legum contraria adest, qualis hic deprehenditur. Leges enim agnatis centum, & cognatis totidem dies solum concedunt, non vero singulis annum. Ergo si filius succedit ut adgnatus, non plus juris habere potest, quam adgnatus, utpote ex cujus jure vult succedere. Qui succedit in locum, succedit in jus, nec plus, nec minus juris habere potest, quam alter habuit, in cujus locum succedit, conf. B. Stryk. *de success. ab intest. diss. g. c. 2. § 34.*

§.XXXVII.

Absurdum itaque est statuere velle, quod hereditatis petitio liberis ratione hereditatis paternæ, aut maternæ competens nonaginta annis demum expiret. Magis vero absurda altera opinio supra §. XVII. recensita, illi centum & viginti annis demum præscribi, quando suus heres in testamento patris heres institutus fuit. Nam edictum successorium, si prætoris mentem & edicti potestatem inspicias, non pertinet, nisi ad bonorum possessiones ab intestato, non vero ad successiones ab intestato juris civilis, multo minus ad testamentariam. Ostendit hoc ordo titulorum & materiaram in pandectis. Ita enim Ulpianus in *l. i. pr. & §. i. ff. si tabul. test. null. extat. posteaquam*, inquit, prætor locutus est de bonorum possessione ejus, qui testatus est: transitum fecit ad intestatos, eum ordinem secutus, quem & lex duodecim tabularum secuta est. Fuit enim ordinarius ante de judiciis testantium, dein sic de successione ab intestato loqui. Sed successione ab intestato in præres
par

partes diuisit. Fecit enim gradus varios, primum liberorum, secundum legitimorum, tertium cognatorum. Post adductum itaque titulum si tabule testamenti nulla extabant, unde liberi sequitur, deinde tit. VII. unde legitimi & porro tit. IIX. unde cognati, postea subnequitur tit. IX. de successorio edicto. Pluribus hoc intuitu quaestionis: an successorium edictum in querela inofficiosi testamenti locum habeat? deduxit Ant. Faber. *de error. pragmat. de cad. 29. error. §.* & nouissime illustr. Dn. Samuel de Cocceji in *iure controu. tit. ff. de inoffic. testam. qu. 17. conf. B. Stryk. de success. ab intest. diss. 9. c. 2. §. 38.*

§. XXXIX.

In gratiam eorum, qui autoritatibus multum tribuunt, monemus, nostram sententiam, quae praescriptionem nonagenariam rejicit, non esse singularem, sed celeberrimorum quoque Ictorum autoritate superstruetam. Laudauimus jam in praecedentibus §§. illustres Coccejos, patrem & filium, Antonium Fabrum, B. Strykium. Plures paulo post dabimus, praecipue §. XLII. ubi de praxi hodierna tractatio instituitur.

§. XXXIX.

Concludimus ergo cum illustri Henrico Coccejo in *cit. disp. de eo, quod iustum est in dubio sect. 6. §. 9. in fin. prorsus necessarium esse, ut sacri quasi oraculi loco habeatur regula: tamdiu retinendum esse jus commune, (iuxta quod omnis petitio hereditatis 30. annis expirat,) donec illud contraria praxi mutatum probetur. At, inquit Carpzouius, *d. p. 3. c. 14. d. 30. n. 7. seqq.* praxis est pro praescriptione nonagenaria. Adponamus ipsa ejusdem verba. Sufficit, hanc sententiam supremarum curia-*

curiarum decretis innumeris fuisse comprobata, teste
 ipsomet Fabro *di. def. 3.* Quibus consequens, præscri-
 ptionem 30 vel 40. annorum hoc casu contra liberos
 non currere, sed demum ex spatio præscriptionum tri-
 plicato, nempe 90 annorum, hos a petirione paternæ,
 maternæ, vel auitæ hereditatis excludi, glossa & DD.
 in *l. 1. C. qui admitt. & in l. licet. C. de iure deliber.* Balbus
 in *tractat. de præscriptione p. 4. part. quart. pr. qu. 19. n. 5.*
 Jason in *l. 3. n. 7 & seqq. ff. de adquir. hered.* Matth. We-
 senb. *vol. 1. conf. 1. n. 44.* Cumque iure Saxonico de hoc
 nil aliud expresse sit constitutum, cur stare prohibere-
 tur in foro Saxonico, dispositio juris communis, quæ
 non mutata reperiretur? *l. sancimus. 27. C. de testam. l.*
precipimus. 32. C. de adpellat. Est enim jus statutarium
 Saxonicum ita interpretandum, ut quam minimum læ-
 dat jus commune, Baldus & DD. in *l. 2. C. de noxal. action.*
 Wefenbec. *di. loc.* Subjicit quoque Carpzouius senten-
 tias Scabinorum Lipsiensium. Una ex illis ita sonat:
 Ob ihr nun gleich nach eurer Groß-Eltern tödlichen Abgange,
 dreißig Jahre habt verfließen lassen, und euren gebührenden
 Antheil der Erbsforderung nicht gesucht; dieneiß aber dennoch
 nach gemeinem Schluß der Rechtsgelehrten ein Kind ex tri-
 plici capite: unde liberi, unde legitimi, unde cognati,
 zu einer Erbschafft, davon eure Frage meldet, kommen kan;
 So habt ihr euch auch an obgedachter Erbtheilung ungeach-
 tet, daß 30. Jahr verflößen, nicht verschwiegen, sondern ihr
 werdet nunmehr ex capite unde legitimi billig dazu gelassen,
 P. N. B.

§. XL.

Relinquimus Carpzouiana Carpzouio, quando
 v. g. dicit, stare dispositionem juris communis (scilicet de
 præ-

præscriptione 90. annorum) *in foro Saxonico debere, que non reperitur mutata, demonsttrauimus enim, jus commune hanc præscriptionem, vel si mauis, præscriptionis monstrum, plane ignorare. Credimus etiam, multa decreta eo tempore, quo autoritas Carpzouii in Saxonia electorali præualebat, ad ipsius mentem concepta fuisse; dubitamus vero, an innumera illa fuerint. Et si innumera fuerunt, nos ea numerare non possumus. De hoc ergo solum videamus, quid hodie in praxi obtineat.*

§. XLI.

Videbimus autem, a temporibus Carpzouii ad tempora hodierna non valere consequentiam. Illustris Dn. Samuel de Cocceji *in jur. controuers. ad tit. ff. de hered. petit. qu. 22. in f. testatur, sententiam in hac nostra dissertatione defensam in curia Halberstadiensi pluribus præjudiciis corroboratam, & sic tempore 90. annorum opus non esse, sed spatium 30 annorum sufficere. B. Sam. Strykius us. mod. ff. de acquir. vel omit. hered. §. 3. in Dicasterio Hammouerano etiam contra præscriptionem nonagenariam pronunciatum fuisse refert, v. g. d. XII. Jan. A. 1704. ibi: daß Beklagte, bey vorab da denen Klägern die Verjährung im Wege stehet, auch die von Klägern angeführte Meynung einiger Rechts- Lehrer (de præscriptione 90. annorum) so wenig in denen gemeinen Rechten gegründet, als bey hiesigen Gerichten obseruiret von der wieder Sie angestellten Klage zu abschleiren seye, & eodem tempore in pari causa, ibi: auch die von Klägern, um die ihnen entgegen stehende vorlängst verhanden gewesene Verjährung abzuwenden, angeführte Meynung, daß achthlich Kinder 90. bis 110. Jahr lang Zeit und Befürchtung hätten*

hätten, Erteliche Verlassenschaft in Anspruch zu nehmen, so wenig in gemeinen Rechten fundiret, als bey hiesigen Gerichten hergebracht, 2c.

§. XLII.

Eodem modo respondit *Facultas Juridica Hallensis* P. Strykius *loc. cit.* integras sententias & rationes decidendi adduxit, nos ex illis quædam saltem excerpemus. Ita vero ibi: im übrigen die Hauptsach auff die bekante Frage ankömmt: ob die præscriptio ordinaria triginta annorum auch in successione librorum zu attendiren, welches billig zu aderiren, zumahl man so lange bey der Regel verbleibet, donec exceptio probata fuerit, die fundamenta contrariæ sententiæ auch so beschaffen, daß in decidendo wenig darauff zu reflectiren seyn mag, anerwogen man dadurch behaupten will, quod liberi triplicatum jus succedendi habeant, ita ut primum ex capite unde liberi, secundum unde legitimi, tertium unde cognati sit, welches man zwar de jure prætorio, & bonorum possessione zugeben kan, gleichwoll daraus keine triplicata præscriptio civilis erfolget, vielmehr die Kinder, so ferne sie ex jure prætorio succed. ren wollen, nach den terminis præscriptionum, so in bonorum possessionibus angenommen, sich richten müssen, welche eine gar kurze Zeit ausmachen, wie denn deswegen solche Meynung von andern berühmten Rechts-Lehrern als erronea verworffen wird, *Fab. in C. lib. 6. tit. n. def. 3. Peretz. in C. tit. de jur. delib. n. 35. Donell. ad l. 8. C. de jur. delib. Bachou. ad Treuil. vol. 2. disp. 12. th. 5. litt. c. Esbach. in Carpz. p. 1. C. 14. def. 30.* Und obgleich die Kinder ipso jure heredes sind, gleichwoll nunmehr, nachdem sie das beneficium abstinendi haben, auff die immixtion vornehmlich zu sehen, quæ aditioni æquiparatur, und also auch binnen 30 Jahren præscribiret werden mag, im übrigen, daß contraria sententia in praxi recipiret seyn, zwar von etlichen aderiret wird, gleichwoll nicht völlig mag dargethan werden, cum potius pro jure

constituto praesumatur, auch testimonia quorundam DD. universalem praxin nicht wolle behaupten können, besonders in judicis Hannoueranis, allwo das jus civile speciali edicto gänglich angenommen, mithin so lange darnach erkant werden muß, donec contraria observantia doceatur, welche sich doch nicht finden wird, da vielmehr aus denen acten und darinnen befindlichen judicatis das contrarium erhellet.

§. XLIII.

Intuitu reliquarum provinciarum Germaniae eadem regula applicanda erit, quae in illis rationibus decidendi adducebatur, quod scilicet tamdiu juxta jus commune pronunciantum sit, donec observantia contraria probetur. Silent vero omnia jura statutaria, quae nobis evoluerent licuit, de praescriptione nonagenaria, unde pro ea, quae triginta annorum est, merito praesumi debet etiam quoad praxin. Equidem praxis interdum cum genuinis juris principiis accurate non conspirat; verum praxin ab illis principiis recessisse, in dubio non praesumitur.

§. XLIV.

At, inquit Carpzovius in *Saxonia* illa sententia, quae hereditati paternae terminum 90. annorum statuit, innumeris curiarum decretis est comprobata, v. supra §. XXXIX. respondemus iterum, a temporibus Carpzovii ad tempora hodierna non valere consequentiam, & hanc nostram adsertionem ex celeberrimis Jctis Saxonis hodiernis probabimus, adductis hunc in finem propriis eorum verbis.

§. XLV.

Illustris Bergerus in *oeconom. jur. l. 2. tit. 4. §. 54. not.* sequentia habet: Hereditatis petitioni civili praescribitur

bitur triginta annis, nec minus in liberis, quam in extraneis; una enim omnibus competit petitio hereditatis. Enimvero sunt, qui putant, contra liberos hereditatis petitioni demum præscribi quadraginta (nonaginta) annis: immo interdum centum & viginti, eo scilicet casu, cum liberi a patre heredes testamento fuerint instituti. Inquiunt illi: triplicem, & interdum quadruplicem concurrere respectum, (1) testamenti, (2) fuitatis, (3) agnationis, (4) cognationis, atque adeo triplicem etiam, immo interdum quadruplicem ejusmodi liberis competere hereditatis petitionem, ita quidem, ut altera alteri succedat, atque adeo omnes distinctis egeant præscriptionibus, ducto imprimis argumento a bonorum possessione triplici, (1) unde liberi (2) unde legitimi, (i. e. agnati,) (3) unde cognati, Carpz. p. 3. 14. 30. & Philippi *us. pract. Inst. lib. 3. eclog. 34.* sed idem illud argumentum huc non quadrat, propterea, quod una bonorum possessio ad annum est adstricta, hereditatis autem petitio tricennaria. Igitur a remedio juris prætorii ad civile minus recte arguitur. Quamquam vero Carpzovius præjudicia suæ sententiæ adferat, ea tamen hodie constanti collegiorum Saxoniorum electoralium consensu, reprobatur. Dixi *l. u. resp. 299.* Eadem quæstio in causa Christoph. Weydens, contra Annen Kretelzschin und Consorten coram senatu Bitterfeldensi acriter movebatur, coque, quem prædixi, modo in Facultate Wittebergenfi definiebatur, *mens. Jul. A. 1709.* Paria habet in *evolut. LL. obstant. ad tit. ff. de success. edict.*

§. XLVI.

Consentit celeberrimus Wernherus *in obseru. forens. part. 1. obs. 55.* Hereditatis petitio, inquit, cum non mere realis, sed mixta actio sit, triginta annorum lapsu extinguitur, l. 7. C. de hered. petit. cui tempore in Saxonia annus & dies adjicitur, Carpzou. p. 2. c. 3. d. 10. n. 7. Equidem DD. nonnulli statuunt, eo casu, quo actor tam ex testamento, quam ab intestato adire potuit, præscriptionem 60 annos complecti. Quorum opinio, sicut omni juris fundamento destituitur, & arg. l. 1. §. 11. de success. edict. nil quidquam adiuuatur; ita merito eandem usus fori rejicit. Ita ordo Witenbergen-sis mens. Majo. A. 1704. consultus a J. S. verb. sent. Wenn gleich die petitio hereditatis auff Sächsischen Boden nach ablauff 30 Jahren, Jahr und Tag ferner nicht mit Bestande Rechtens angestellt werden mag, in Erwägung, daß angeregete Zeit der 30 Jahren zu deren Verjährung in denen gemeinen Käys. Rechten verordnet; gestalt auch die Meynung einiger DD. daß in dem Fall, da der actor sowohl ex testamento, als ab intestato ein Recht zu der Erbschafft hat, allererst in 60 Jahren die præscriptio zu Ende laufft in denen Rechten nicht gegründet, weniger in praxi recipiret ist. Si ergo præscriptio 60 annorum non est in praxi recepta, multo minus ea recepta erit, quæ 90 annorum est.

§. XLVII.

Pertinent huc ea quoque, quæ habet illustris Lyncker cent. 4. resol. 399. ibi: Wann auch schon die Meynung, daß ein Kind von seiner adleendentin Erbschafft nicht eher denn nach Ablauf 7 20 oder wenigst 90 Jahren, præscribiret werde, (wie sol he unter andern auch bey Carpzou. III. const. 14. def. 30. eingestossen) nicht statt finde: (wie dann dies

dieselbe verwürfflich und von dem *succellorio edicto prætoris*, welches ungleich kürzere Fristen nach einander, in *ordinibus conjunctorum* gesetzt, als das sie mit denen 30 Jahren der *petitionis hereditatis civilis* in eine Gleichheit kommen könnten, auff diese nicht zuschließen, v. Anton. Fab. VI. c. 5. tit. II. def. 3. & Nicol. *resol. ubi præjudicia recentia Saxonica*) conf. idem *cent. 3. resol. 252. ibi*: Weßhalb denn auch auff die *petitionem hereditatis*, oder extensam *præscriptionem ad 90 annos*, quando de *hereditate adscendentis* quæstio est, (welche theoria ohnedem keinen festen Grund hat,) weder in dem ieszigen einbringen, da die *actio hypothecaria*, und nicht *petitio hereditatis*, mouirt worden, gedacht werden können, noch auff dieselbe per *nouum iudicium* zudencken, indem solche *petitio hereditatis* auff die *nepotes*, als *extincta*, nicht gebracht werden mögen.

§. XLVIII.

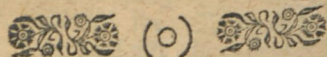
Atque ita sufficienter demonstratum fuisse existimo, quod nec juxta genuina juris principia, nec juxta praxin præscriptio 90. annorum detur. Abrumpo itaque hic filum & Deo ter optimo maximo pro concessis viribus immortales gratias perfoluo, ac me studiaque mea gratiæ ipsius in futurum quoque commendo.

F I N I S.

CO-

COROLLARIA.

- I. Lex commissoria in pignoribus merito reprobanda est.
- II. Publicianam in rem actionem mala fides superueniens non excludit.
- III. Res immobilis deponi potest.
- IV. Exceptio non numerata pecuniæ etiam post benium opponi potest.
- V. Indebitum ex errore juris solutum repeti nequit, bene vero ex errore facti.
- VI. Actio injuriarum æstimatoria non potest cumulari cum actione criminali.
- VII. Jurisdictione simpliciter concessa, intelligitur inferior.
- VIII. Renunciatio exceptionis non numerata pecuniæ non valet, licet sit jurata, & erronea est limitatio, si juramentum de accepto mutuo sit præstitum.
- IX. Inquisitus nihilominus ferre tenetur expensas, licet torturam sustinuerit.
- X. Nullus ludus jure naturæ est prohibitus.
- XI. Ante traditionem rei perfecte venditæ thesaurus pertinet ad emptorem.
- XII. Locatio ad longum tempus facta, nullum jus reale transfert.
- XIII. Fœmina potest donare, non autem fidejubere.

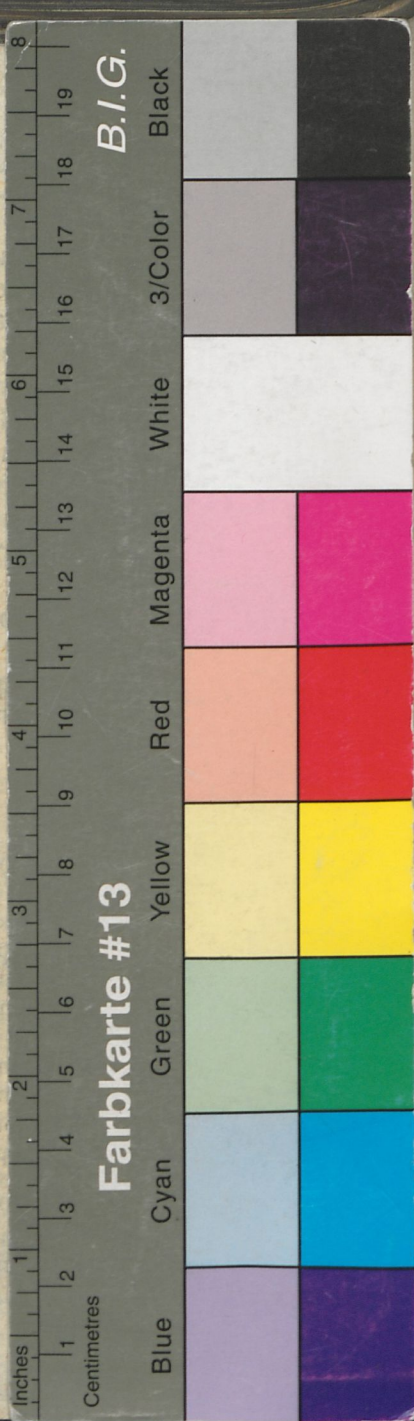
ULB Halle

003 340 317

3

1718 2.30 13

DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA
DE
PRÆSCRIPTIONE
NONAGENA-
RIA,

QUAM
ADNUENTE DEO
IN ALMA FRIDERICIANA,
PERMISSU
AMPLISSIMI JURISCONSULTORUM ORDINIS,
PRAESIDE
DN. JAC. FRIDER. LUDOVICI, JCTO,
POTENTISSIMI BORUSSORUM REGIS CONSILIARIO
AULICO ET PROFESS. JURIS ORDIN.

PRO LICENTIA
SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES AC
PRIVILEGIA CAPESSENDI,
IN AUDITORIO MAJORI

horis locoque consuetis
DIE DECEMB. MDCC XVIII.
publico Eruditorum examini submittet

AUTOR
JOHANNES JACOBUS SEEFELD,
PYRIC. POMERAN.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
Typis CHRISTIANI HENCKELII, Acad. Typogr.